

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ELEKTROTEXNIKA SANOATINI INVESTITSIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH.

*Bahodirov Jahongir Bahodir o'g'li
Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti Magistranti
nextapple1999@gmail.com*

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida elektrotexnika sanoatinish rivojlanishi chuqur tahlil qilinib, investitsiyalarnish o'sish va innovatsiyalarni rag'batlantirishdagi roliga e'tibor qaratiladi. Muallif sohanish bugungi holatini o'rganadi, asosiy muammo va imkoniyatlarni belgilab beradi, hukumatnish sohaga sarmoya jalg etish borasidagi tashabbuslarini muhokama qiladi. Maqolada elektrotexnika sohasiga investitsiyalar kiritish orqali iqtisodiy rivojlanish va yangi ish o'rnlari yaratish imkoniyatlarini ta'kidlab, texnologik yutuqlarni qo'llab-quvvatlash va jahon bozorida raqobatbardoshlikni oshirish uchun moliyaviy resurslardan foydalanish muhimligiga oydinlik kiritiladi. Umuman olganda, ushbu izoh siyosatchilar, investorlar va O'zbekistonda elektrotexnika sanoatinish o'sishi va barqarorligidan manfaatdor bo'lgan soha vakillari uchun qimmatli manba bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Elektrotexnika sanoati, taraqqiyot, O'zbekiston Respublikasi, investitsiyalar, iqtisodiy o'sish, texnologik taraqqiyot, hukumat tashabbuslari, sarmoyaviy imkoniyatlar, jahon bozoridagi raqobatbardoshlik, ish o'rnlari yaratish.

Аннотация. В данной статье представлен углубленный анализ развития электротехнической промышленности в Республике Узбекистан с упором на роль инвестиций в стимулировании роста и инноваций. Автор рассматривает текущее состояние отрасли, определяет ключевые проблемы и возможности, а также обсуждает инициативы правительства по привлечению инвестиций в отрасль. Подчеркивая потенциал экономического развития и создания рабочих мест за счет инвестиций в электротехнологии, статья проливает свет на важность использования финансовых ресурсов для содействия технологическому прогрессу и повышения конкурентоспособности на мировом рынке. В целом, эта

аннотация служит ценным ресурсом для политиков, инвесторов и заинтересованных сторон, заинтересованных в росте и устойчивости электротехнологической промышленности в Узбекистане.

Ключевые слова: Электротехническая промышленность, развитие, Республика Узбекистан, инвестиции, экономический рост, технологический прогресс, государственные инициативы, инвестиционные возможности, конкурентоспособность на мировом рынке, создание рабочих мест.

Abstract This article provides an in-depth analysis of the development of the electro-tech industry in the Republic of Uzbekistan, focusing on the role of investments in driving growth and innovation. The author examines the current state of the industry, identifies key challenges and opportunities, and discusses the government's initiatives to attract investment in the sector. By highlighting the potential for economic development and job creation through investments in electrotech, the article sheds light on the importance of leveraging financial resources to foster technological advancements and enhance competitiveness in the global market. Overall, this annotation serves as a valuable resource for policymakers, investors, and industry stakeholders interested in the growth and sustainability of the electro-tech industry in Uzbekistan.

Key words: Electro tech industry, development, Republic of Uzbekistan, investments, economic growth, technological advancement, government initiatives, investment opportunities, global market competitiveness, job creation.

Kirish. Elektrotexnika sanoati innovatsiyalar, texnologik yutuqlar va yangi ish o‘rnlari yaratilishiga turki bo‘lgan butun dunyo bo‘ylab mamlakatlarnish iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi. O‘zbekiston Respublikasida elektrotexnika sektori o‘sish va investitsiyalar uchun asosiy yo‘nalish sifatida belgilandi, hukumat va sanoat manfaatdor tomonlar iqtisodiy farovonlikni oshirish uchun ushbu sanoat salohiyatidan foydalanishga harakat qilmoqda.

Ushbu maqola O‘zbekistondagi elektrotexnika sanoatinish hozirgi holatini o‘rganish va investitsiyalar unish rivojlanish traektoriyasini qanday

shakllantirayotganini tahlil qilishga qaratilgan. Investitsiyalarnish elekrotexnika sohasiga ta'sirini o'rganib chiqib, biz O'zbekistonnish elekrotexnika innovatsiyalari va ishlab chiqarishnish mintaqaviy markaziga aylanish yo'lida kutayotgan imkoniyatlar va muammolar haqida tushunchaga ega bo'lishimiz mumkin.

O'zbekiston elekrotexnika sanoati uchun muhim voqeа bo'lgan elekrotexnika mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 2023-yilda 23,8 trillion so'mni (taxminan 1,9 milliard dollar) tashkil etdi, deya xabar berdi "O'zeltexsanoat" aksiyadorlik jamiyatni matbuot xizmati rahbari Namoz Tolipov AIMKda bo'lib o'tgan brifishda. Sohanish ajoyib yutuqlari qatoriga eksportnish sezilarli ko'rsatkichlari, muvaffaqiyatli mahalliyashtirish tashabbuslari va investitsiyalar hajminish ortishi kiradi, bu esa mustahkam o'sish traektoriyasini ko'rsatmoqda.¹⁰

"O'zeltexsanoat" uyushmasiga qarashli korxonalar dunyonish 68 ta davlatiga 1 milliard dollarlik mahsulot eksport qilishda soha muvaffaqiyatlarida muhim rol o'ynadi. Ta'kidlash joizki, Yevropa Ittifoqi O'zbekistondan 55 milliard dollarlik elektr jihozlarini oldi. Bu O'zbekiston elekrotexnika mahsulotlarinish BAA, Buyuk Britaniya, Fransiya, Germaniya va Chexiya kabi mamlakatlarga yo'l topishi bilan eksportnish sezilarli darajada kengayishini ko'rsatdi.

Mahalliy sanoatni rivojlantirish maqsadida o'tgan yili 85 mish tonnadan ortiq mis qayta ishlanib, elektr jihozlari ishlab chiqarildi. Mahalliy ishlab chiqaruvchilar mahalliyashtirish dasturi doirasida qiymati 2,4 trillion so'mlik (taxminan 195 million dollar) qurilmalarni muvaffaqiyatli ishlab chiqardi va o'z mahsulotlariga 25 ta xalqaro sertifikat oldi. Bu O'zbekistonnish o'zini o'zi ta'minlaydigan va raqobatbardosh elekrotexnika ishlab chiqarish sektorini rivojlantirishga intilishidan dalolat beradi.¹¹

Mavzuga oid adabiyotlarnish tahlili

O'zbekiston hududlari va sanoatinish eksport salohiyatini rivojlantirishni nazariy va amaliy muammolari M.Y.Mamayusupova, M.Abdusalomov, A.Vahobov,

¹⁰ <https://telegra.ph/2024-jil-yakunida-%D2%9Aarshi-va-Nukus-sha%D2%B3arlarida-%D2%9Buyosh-paneli-ishlab-chi%D2%9Barish-loji%D2%B3alari-ishga-tushiriladi-01-06>

¹¹ <https://daryo.uz/en/2024/01/07/uzbekistans-electrical-industry-achieves-over-19-bn-production-in-2023>

A.Rasulev, R.Raxmonov, L.Mishashov, N.Sirojiddinov, N.Otajonov, D.Xaydarov, N.Asqarov, M.T.Bo‘taboev va boshqalar tomonidan tadqiq qilishan.

A.B.Petrochenko¹² o‘z tadqiqotlarida elektrotexnika sanoat korxonalarinish energiya-axborot modeli ikki bosqichini: birinchi bosqich alohida elementlarnish modellarini yaratish, ikkinchi bosqich ularnish o‘zaro ta’siri modelini taklif etgan.

V.V. Xrenov¹³ o‘z ilmiy izlanishlarida elektronika sanoati korxonalarida rangli metallurgiya eksport faoliyati o‘rganilgan.

M. I. Semuxin¹⁴ tadqiqotlari elektrotexnika sanoati korxonalarinish tashqi bozoriga kirishnish o‘ziga xos xususiyatlariga bag‘ishlangan. Unish fikricha, tashqi iqtisodiy faoliyat samaradorliginish asosi import qiluvchi mamlakatnish o‘ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda kompleks strategiyani ishlab chiqishdir. Shunishdek, elektr jihozlarini ishlab chiqarish jarayoninish xususiyatlarini hisobga olish kerak. Shu munosabat bilan elektrotexnika korxonalari faoliyatiga ta’sir etuvchi omillar ko‘rib chiqilib, mahsulotlarni tashqi bozor talablariga moslashtirish yo‘llari belgilandi.

S.J.Tursunxo‘jaev¹⁵ o‘zinish tadqiqotlarida O‘zbekistonda elektrotexnika sanoati korxonalarinish iqtisodiy xavfsizligini ta’minlashda marketish vositalaridan foydalanishni takomillashtirish masalalarini o‘rgangan.

M.Y.Mamayusupova¹⁶ “Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishnish muhim omili sifatida” va “tashqi savdo siyosatini mustahkamlash va eksportni rag‘batlantirishda elektrotexnika sanoati mahsulotlarinish roli va ahamiyati” nomli maqolalarida ham mamlakatimizdagи elektrotexnika sanoatinish imkoniyatlari va tahlillari ko‘rib o‘tilgan.

¹² Петроценков, А. Б. (2014). Энергоинформационная модель электротехнических комплексов промышленных предприятий. Электротехника, (11), 47-51.

¹³ Хренов, В. В. (2021). Экспортная деятельность предприятий электротехнической промышленности и цветной металлургии города свердловска в отношении КНДР в 1958 Г. Корееведение в России: направление и развитие, 2(4), 137-144.

¹⁴ Семухин, М. И. (2019). Особенности выхода на внешний рынок электротехнических компаний. In Фундаментальные и прикладные научные исследования: инноватика в современном мире (pp. 63-67).

¹⁵ S.J.Tursunxo‘jaev. Korxonalar iqtisodiy havfsizligini ta’minlashda marketing vositalaridan foydalanishni takomillashtirish. (PHd) il. dar. Olish uchun avtoreferat.-T.-2022, -58 b.

¹⁶ Mamayusupova, M. S. (2023). Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishning muhim omili sifatida. Nazari va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali, 3 (02), 65-72

Tadqiqot metodologiyasi

Izlanishlarimiz natijasida elektrotexnika sanoati maxsulotlarini ishlab chiqish, eksport geografiyasi va mavjud imkoniyatlarimizdan samarali foydalanish yo'llarini takomillashtirishga qaratilgan nazariy va amaliy ishlar tahlil qilishan. Tadqiqotni olib borishda makon va zamon, miqdor va sifat, abstrakt fikrlash, mantiqiy yondoshuv, qiyosiy tahlil hamda istiqbolli bashoratlash kabi usullaridan keng foydalanilgan.

Tahlil va natijalar

Elektrotexnika sanoati yangi va amaldagi loyihalarga 191,5 million dollarlik katta sarmoyalar kiritildi, ularnish deyarli yarmi xorijiy investitsiyalar hisobidan. Umumiyligi qiymati 163 million dollar bo'lgan 39 ta yangi loyihanish ishga tushirilishi 1,9 mishdan ortiq kishini ish bilan ta'minlash imkoniyatini yaratib, iqtisodiy o'sish va yangi ish o'rirlari yaratishga xizmat qilmoqda.

Mamlakatimiz iqtisodiyotida muhim ahamiyat kasb etuvchi elektrotexnika sanoati korxonalari uchun 2023 yil samarali yil bo'ldi, deyish mumkin. Bu yildan yilga ishlab chiqarish hajminish oshishi, eksport imkoniyatlarinish kengayishi, chet el investitsiyalarinish keng jalb etilishi bilan bevosita bog'liq. 2023 yil yakunlari bilan elektrotexnika sanoati korxonalari tomonidan ishlab chiqarish hajmi – 23,8 trln. so'mga, eksport hajmi esa 1 mlrd dollarni tashkil etdi. Bunda 68 ta mamlakatga 95 ta eksportchi korxona tomonidan 202 turdag'i mahsulotlar eksport qilindi. Eng ahamiyatlisi, 18 ta yangi korxona ilk marotaba o'z mahsulotlarini xorijga olib chiqish imkoniyatiga ega bo'ldi. O'tgan yilda Buyuk Britaniya, Germaniya, Chexiya, Frantsiya, BAA kabi davlatlar bozori o'zlashtirildi. GSP+ imtiyozlaridan foydalangan holda milliy elektrotexnika mahsulotlari Yevropa bozoriga ham kirib keldi. Birgina Yevropanish o'ziga eksport hajmi 55 mln dollarni tashkil etadi.

Ma'lumki, elektrotexnika sanoatida mis xomashyosi muhim ahamiyatga ega. Bu borada tizim korxonalari tomonidan 85,3 mish tonna mis xomashyosi qayta ishlandi va bunish natijasida 9,4 trln so'mlik mahsulotlar ishlab chiqarilgan bo'lsa, umumiyligi eksport ko'rsatkichinish 605 mln dollarlik qismi mis xom ashyosi asosida tayyorlangan yuqori qiymatli mahsulotlar hissasiga to'g'ri keladi.

"Investitsiyalar dasturi" doirasida umumiyligi qiymati \$191.5 mln dollarlik investitsiya mablag'larini o'zlashtirildi. Shundan \$88.3 mln dollar mablag' to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hisoblanadi. Bundan tashqari, hududlarda jami qiymati 163 mln dollarlik 39 ta yangi loyiha ishga tushirildi. Bunish natijasida 1925 ta yangi ish joylari yaratildi.

Mahalliylashtirish dasturi doirasida 2,4 trln so'mlik mahsulotlar ishlab chiqarildi. 25 ta xalqaro sertifikatlar olindi.

2024 yilda ham ishlab chiqarish salohiyatini 20 foizga oshirib, eksport hajmini 1,5 mlrd dollarga yetkazish maqsad qilishan. Bundan tashqari, mis xomashyosini qayta ishslash 140 mish tonnaga yetkaziladi. Ohangaron tumanidagi "Mis klasteri"da umumiyligi qiymati 55 mln dollarlik 5 loyiha ishga tushiriladi. Buxoro viloyatida ham maishiy texnikalar ishlab chiqarishga ixtisoslashgan texnopark o'z faoliyatini boshlaydi. 2024 yil yakuni bilan Qarshi shahrida 250 Megavattli, Nukus shahrida 200 Megavattli quyosh paneli ishlab chiqarish loyihalari ishga tushiriladi. 250 mln dollarlik mahalliylashtirilgan mahsulotlar ishlab chiqarilishi ta'minlanadi.¹⁷

2024-yilda O'zbekistonda elektrotexnika sohasida 140 dan ortiq investitsiya loyihasini amalga oshirish rejalashtirilgan. Bu haqda bir kun avval prezident Shavkat Mirziyoyev bilan uchrashuvda ma'lum qilindi, deb xabar qildi davlat rahbari matbuot xizmati.

Tadbirda sifatli elektrotexnika mahsulotlari ishlab chiqarishni tashkil etish, mashhur brendlar bilan hamkorlikni kuchaytirish yo'llari muhokama qilindi.

Kelgusi yilda O'zbekistonda umumiyligi qiymati 2 milliard dollarlik 141 ta elektrotexnika bo'yicha loyihami amalga oshirish, shuningdek, qayta ishlangan mis ishlab chiqarishni 20 % oshirish rejalashtirilgan. Ular eksport hajmini 1,5 milliard dollarga yetkazmoqchi, 2025-yilda esa bu ko'rsatkich 2 milliard dollargacha oshadi.

Elektrotexnika sanoatiga zamonaviy texnologiyalar va xalqaro standartlarni joriy etish uchun byudjetdan 100 million dollar ajratiladi.

¹⁷ <https://telegra.ph/2024-jil-yakunida-%D2%Aarshi-va-Nukus-sha%D2%Barlarida-%D2%Buyosh-paneli-ishlab-chi%D2%Barish-loji%D2%Balari-ishga-tushiriladi-01-06>

O‘zbekistonda so‘nggi olti yilda umumiyligi qiymati 640 mln dollarlik 224 ta elektrotexnika bo‘yicha loyiha amalga oshirildi. 2023-yil oxiriga qadar bunday mahsulotlar eksporti 1 mld dollarga yetishi kutilmoqda. Ichki bozor sig‘imi 3 mld dollarga baholanmoqda.

Avvalroq, «Kursiv» 2022-yilda O‘zbekistonda 20 trillion so‘mlik elektr jihozlari ishlab chiqarilgani haqida [e’lon](#) qilgan edi.¹⁸

Xabar qilinishicha, Shavkat Mirziyoyev 18-dekabr kuni yuqori qo‘sishimcha qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarish va eksport qilish masalalariga bag‘ishlangan yig‘ilish o‘tkazdi.

Yig‘ilishda, jumladan, kimyo sanoatini rivojlantirish mavzusiga ham to‘xtalib o‘tildi. Prezident O‘zbekistonda uni rivojlantirish uchun zarur bo‘lgan “deyarli to‘liq” xom ashyo turlari mavjudligini ta’kidladi.

Mayjud salohiyatni rivojlantirish zarurligi ta’kidlandi. Soha yaqin yillar ichida umumiyligi 3 milliard dollarlik loyihalarni amalga oshirishni rejalashtirmoqda.

Davlatimiz rahbari elektrotexnika mahsulotlari ishlab chiqarishni ham ustuvor yo‘nalish sifatida ta’kidladi. Talabning ortib borayotgani va zarur materiallarning mavjudligi 2 milliard dollarlik yangi investitsiya loyihalarini ishga tushirish imkoniyatini yaratmoqda.

Shunday qilib, bugungi kunda butun mamlakat bo‘ylab umumiyligi quvvati 27 GVt bo‘lgan quyosh va shamol elektr stansiyalari qurilmoqda, ulardan 5 GVt ACWA Power loyihasidir. Ularning ishlashini ta’minalash uchun taxminan 500 million-dollarlik kabel mahsulotlari talab qilinadi. Talabni qondirish uchun Ohangaron sanoat zonasida 120 million dollar sarmoya kiritadigan beshta ishlab chiqarish quvvatini ishga tushirish rejalashtirilgan. Bu yerda, jumladan, yiliga 25 ming tonna mis kabel va 1,5 ming transformator ishlab chiqarish yo‘lga qo‘yiladi.

¹⁸ <https://uz.kursiv.media/uz/2023-11-29/ozbekistonda-elektrotexnika-sanoatini-rivojlantirishga-qariyb-2-milliard-dollar-sarmoya-kiritiladi/>

Bundan tashqari, Buxoroda 120 million-dollarga elektrotexnika texnoparki ham quriladi. Shuningdek, maishiy texnika ishlab chiqarishni mahalliy lashtirish va loyiha 25 million dollar sarmoya kiritish topshirildi.¹⁹

Xulosa va takliflar

Taqdim etilgan ma'lumotlar elektrotexnika sanoatinish 2023-yilda sezilarli o'sishi va rivojlanishini ko'rsatadi. Jami 191,5 million dollarlik investitsiyalar, shundan qariyb yarmi xorijiy investitsiyalar hisobiga sanoatda 163 million dollarlik 39 ta yangi loyiha ishga tushirildi. Bu 1900 ta yangi ish o'rni yaratilib, iqtisodiy o'sish va eksport hajmini oshirishga xizmat qildi.

2023-yil yakuniga ko'ra elektrotexnika korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi 23,8 trillion so'mni, eksport hajmi esa 1 milliard dollarni tashkil etdi. Bu 95 ta eksportchi korxona tomonidan 202 turdag'i mahsulot 68 davlatga eksport qilinib, eksport imkoniyatlarini oshirdi. Buyuk Britaniya, Germaniya, Chexiya, Fransiya va BAAda yangi bozorlarga kirish orqali Yevropaga eksport hajmi 55 million dollarni tashkil etdi. Mis xomashyosi sanoatda muhim ahamiyatga ega bo'lib, 85 mish 300 tonna qayta ishlanib, 9,4 trillion so'mlik yuqori qiymatli mahsulot ishlab chiqarildi.

Eksport umumiyo ko'rsatkichinish 605 million dollari ushbu mahsulotlar hissasiga to'g'ri keldi. Bundan tashqari, investitsiya mablag'lari yangi loyihalarni amalga oshirish, yangi ish o'rnlari yaratish va iqtisodiy o'sishni yanada oshirishga yo'naltirildi.

2024-yilgacha ishlab chiqarish quvvatini 20 foizga oshirish, eksport hajmini 1,5 milliard dollarga yetkazish, 140 mish tonna mis xomashyosini qayta ishlash ko'zda tutilgan. Turli hududlarda yangi loyihalar, jumladan, maishiy texnika ishlab chiqarish texnoparki, quyosh batareyalari ishlab chiqarish loyihalari ishga tushirilishi rejallashtirilgan. Mahalliy ishlab chiqarishni ko'paytirishga e'tibor qaratgan sanoat kelgusi yilda ham o'sish va kengayishini davom ettirishni maqsad qilgan.

¹⁹ <https://kun.uz/en/news/2023/12/19/uzbekistan-plans-to-attract-2-billion-to-the-electrical-industry>

1. Investitsiyalarni diversifikatsiya qilish: barqaror va mustahkam o'sish traektoriyasini ta'minlash uchun to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar, mahalliy xususiy sektor investitsiyalari va hukumat tashabbuslarini o'z ichiga olgan elektrotexnika sanoatiga sarmoyalarnish diversifikatsiyalangan portfelinis rag'batlantirish.

2. Kengaytirilgan me'yoriy-huquqiy baza: Elektrotexnika sanoatida investorlar uchun soliq imtiyozlari, subsidiyalar va ko'proq investitsiyalarni jalg qilish va o'sishni rag'batlantirish uchun soddalashtirilgan ma'muriy tartib-qoidalar kabi qulay siyosat, qoidalar va imtiyozlarni amalga oshirish.

3. Ilmiy-tadqiqot va ishlanmalarni qo'llab-quvvatlash: O'zbekistonni ilg'or texnologiyalar va tajriba markazi sifatida joylashtirish, elektrotexnika sohasida innovatsiyalar, mahsulotlar ishlab chiqish va texnologik yutuqlarni qo'llab-quvvatlash uchun ilmiy-tadqiqot ishlariga resurslarni taqsimlash.

4. Ko'nikmalarни rivojlantirish va o'qitish: sanoat talablariga javob beradigan malakali ishchi kuchini ta'minlash, elektrotexnika bo'yicha ishchi kuchinish malakasini oshirish uchun maxsus o'quv dasturlari, malaka oshirish tashabbuslari va salohiyatni oshirish sa'y-harakatlariga sarmoya kiritish.

5. Infratuzilmani rivojlantirish: Elektrotexnika sanoatinish o'sishi uchun qulay muhit yaratish va ko'proq investitsiyalarni jalg qilish uchun energiya ishlab chiqarish, taqsimlash tizimlari, transport tarmoqlari va sanoat zonalari kabi infratuzilmani yaxshilashga e'tibor qaratish.

6. Hamkorlik va hamkorlik: O'zbekistonda elektrotexnika sektorini barqaror rivojlantirish uchun tajriba, texnologiyalar transferi va ilg'or tajribalardan foydalanish maqsadida xalqaro tashkilotlar, sanoat assotsiatsiyalari va ilmiy doiralar bilan strategik hamkorlikni rivojlantirish.

7. Bozorni diversifikatsiya qilish: Savdo ko'rgazmalarida ishtirok etish, savdo shartnomalarini tuzish hamda mahalliy ishlab chiqarilgan mahsulotlar sifati va raqobatbardoshligini jahon miqyosida rag'batlantirish orqali O'zbekiston elektrotexnika mahsulotlari uchun yangi bozorlar va eksport imkoniyatlarini o'rganish.

8. Atrof-muhitnish barqarorligi: barqarorlik va ekologik ongli iste'molchilarnish afzalliklariga qaratilgan global tendentsiyalarga moslashish uchun elektrotexnika sanoatida ekologik toza amaliyotlar, yashil texnologiyalar va barqaror ishlab chiqarish jarayonlariga urg'u berish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. <https://telegra.ph/2024-jil-yakunida-%D2%9Aarshi-va-Nukus-sha%D2%B3arlarida-%D2%9Buyosh-paneli-ishlab-chi%D2%9Barish-loji%D2%B3alari-ishga-tushiriladi-01-06>
2. <https://daryo.uz/en/2024/01/07/uzbekistans-electrical-industry-achieves-over-19.bn-production-in-2023>
3. Петроценков, А. Б. (2014). Энергоинформационная модель электротехнических комплексов промышленных предприятий. Электротехника, (11), 47-51.
4. Хренов, В. В. (2021). Экспортная деятельность предприятий электротехнической промышленности и цветной металлургии города свердловска в отношении КНДР в 1958 Г. Корееведение в России: направление и развитие, 2(4), 137-144.
5. Семухин, М. И. (2019). Особенности выхода на внешний рынок электротехнических компаний. In Фундаментальные и прикладные научные исследования: инноватика в современном мире (pp. 63-67).
6. S.J.Tursunxo'jaev. Korxonalar iqtisodiy havfsizligini ta'minlashda marketing vositalaridan foydalanishni takomillashtirish. (PhD) il. dar. Olish uchun avtoreferat.-T.-2022, -58 b.
7. Mamayusupova, M. S. (2023). Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishning muhim omili sifatida. Nazariy va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali, 3 (02), 65-72
8. <https://telegra.ph/2024-jil-yakunida-%D2%9Aarshi-va-Nukus-sha%D2%B3arlarida-%D2%9Buyosh-paneli-ishlab-chi%D2%9Barish-loji%D2%B3alari-ishga-tushiriladi-01-06>

9. <https://uz.kursiv.media/uz/2023-11-29/ozbekistonda-elektrotexnika-sanoatini-rivojlantirishga-qariyb-2-milliard-dollar-sarmoya-kiritiladi/>
10. <https://kun.uz/en/news/2023/12/19/uzbekistan-plans-to-attract-2-billion-to-the-electrical-industry>